

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite Asiantuntijalausuntopyyntö 13.11.2015; HE 64/2015 vp.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt lausuntoa yllä mainitusta hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan säännösten muuttamista muun muassa siten, että palkkaturva-asioiden käsittely voitaisiin keskitää hallinnollisesti yhteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Lisäksi esityksessä ehdotetaan työttömyysturva-asiamiehen tehtävän lakkauttamista ja työttömyysturva-asioiden ohjauksen keskittämistä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pitää esitettyjä lakimuutoksia kannatettavina hallituksen esityksestä ilmenevin perustein. Voidaan olettaa, että tehtävien keskittäminen edistää sekä palkkaturvaa että työttömyysturvaa koskevan lainsäädännön entistä yhdenmukaisempaa soveltamista, ja siten parantaa hallinnon asiakkaiden yhdenvertaisuutta.

Palkkaturva-asioissa keskittäminen parantanee kokonaisuutena arvioiden menettelyn toimivuutta. Keskittämisestä aiheutuvasta työkäytännön muotoilemisesta saatujen tietojen mukaan joidenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueilla palkkaturvahakemusten käsittelyajat tullevat muutoksen johdosta pitenemään nykyisestä, mutta toivottavasti keskittämisellä saatavilla lisähenkilöresursseilla ja suunniteltujen uusien menettelytapojen avulla saadaan nykyisin ruuhkaisimpien alueiden hakemusten käsittelyä tehostettua ja käsittelyaikoja lyhennettyä. Tällöin muutos kokonaisuutena puoltaa paikkaansa.

Hallituksen esityksen perusteella palkkaturvan hakijat voivat keskittämisestä huolimatta edelleen halutessaan henkilökohtaisesti käydä tekevässä tai jättämässä palkkaturvahakemuksen missä tahansa työ- ja elinkeinotoimistossa tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Saatujen tietojen mukaan asiakkaiden neuvonta palkkaturva-asioissa tullaan tehtävien keskittämisen jälkeen järjestämään puhelinpalveluna palkkaturvaa hoitavan ELY-keskuksen henkilökunnan toimesta. Ottaen huomioon, että ainakaan kaikkien ELY-keskusten asiakasvastaanotossa ei liene palkkaturvamenettelyä tuntevaa henkilökuntaa, asiantuntevan henkilöstön puhelinpalveluna tarjoaman, palkkaturvamenettelyyn liittyvän neuvonnan voidaan katsoa kohtelevan kaikkia palkkaturvan hakijoita yhdenvertaisesti. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus haluaa kuitenkin korostaa, että uusia menettelytapoja käyttöön otettaessa on siirtymävaiheessa kiinnitettävä asiakas- ja sidos-

ryhmäviestintään erityistä huomiota, jotta välttyttäisiin negatiivisilta tilanteilta.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että työttömyysturva-asiamiehen lakisääteinen tehtävä voidaan hallituksen esityksessä mainituin perustein lakkauttaa. Riittävin resurssein tapahtuva työttömyysturvaan liittyvän juridisen ohjauksen ja valvonnan keskittäminen yhteen ELY-keskukseen parantaa osaamista työttömyysturva-asioissa ja varmistaa soveltamiskäytännön yhdenmukaisuutta.

Hallituksen esityksen perusteella jää kuitenkin jonkin verran epäselväksi, mitä siinä tarkoitetaan niillä työttömyysturva-asioilla, joiden ohjausta ja valvontaa sekä joihin liittyviä hallintokanteluita ollaan keskittämässä. Työttömyysturvaan liittyvien asioiden ohjaus ja valvonta vaatii varsin hyvää työ- ja elinkeinotoimiston palvelujen tuntemusta. Kyseisistä palveluista säädetään pääosin laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012). Hallituksen esityksen vaikutuksia arvioivassa kohdassa 3.3 viitataan siihen, että koska työttömyysturvalla on liittyviä julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin sekä vuorotteluvapaaseen, myös näitä koskeva oikeudellinen ohjaus olisi tarkoituksenmukaista keskittää.

Samassa kohdassa on arvioitu, että työttömyysturvan ohjauksen ja valvonnan sekä julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ja vuorotteluvapaaseen liittyvän oikeudellisen ohjauksen keskittäminen vähentäisi ELY-keskusten henkilöstön tarvetta näissä tehtävissä arviolta yhteensä 1-2 henkilötyövuotta. Esityksen perusteella jää kuitenkin epävarmuutta siitä, joudutaanko käytännössä rajankäynteihin esimerkiksi sen suhteen, koskeeko jokin hallintokantelu pääosin työttömyysturvaa vai julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista palvelua, jos viime mainittuja asioita koskevia kanteluiden käsittelemistä ei ole tarkoitus keskittää. Kysymys voi olla usean ELY-keskuksen näkökulmasta tärkeä siksikin, että palkkaturva-asioiden keskittämisen johdosta palkkaturvaa hoitanut henkilöstö on suurelta osin siirtymässä vuoden 2016 alusta kokopäiväisesti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen palvelukseen. Kuten hallituksen esityksestä ilmenee, heidän nykyisiin tehtäviinsä sisältyy palkkaturvan lisäksi useimmiten myös oikeudellista neuvontaa muun muassa julkisissa työvoima- ja yrityspalveluissa. Näin ollen kyseisen henkilöresurssin siirtyminen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen voi tältä osin merkittävästikin vähentää muiden ELY-keskusten käytettävissä olevia resursseja. Luontevaa olisi, että resurssien siirtyessä myös julkista työvoima- ja yrityspalvelua koskeva oikeudellinen neuvonta ja hallintokantelujen käsittely siirtyisi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Johtaja

Leila Helaakoski

Lakimies

Laura Heinonen